

VEGÅRSHEI
KOMMUNE

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 OSLO

Vegårshei kommune
Myra
4985 Vegårshei
Telefon: 37 17 02 00
Telefax: 37 17 02 01
E-post: post@vegarshei.kommune.no
Hjemmeside: www.vegarshei.kommune.no

Bankkontonr.: 2938.05.01706
Organisasjonsnr.: 964 965 048

Dato: 27.04.2015
Vår ref: 2015/186-3
Deres ref:
Saksbehandler:
Hans Magnus Sætra
Tlf. 37 19 95 67

MELDING OM VEDTAK

HØRINGSUTTALELSE - NOU 2014: 15 NORSK PELSDYRHOLD - BÆREKRAFTIG UTVIKLING ELLER STYRT AVVIKLING?

Vedlagt oversendes særutskrift av saksbehandling og vedtak i ovennevnte sak.

Med vennlig hilsen

Hans Magnus Sætra
Landbruksrådgiver i Vegårshei og Tvedestrand
Rådmannens stab

Dato: 13.04.2015
Arkivref: 2015/186-1 /
V45

Hans Magnus Sætra
37199567
tvehms@tvedestrand.kommune.no

Saksnr	Utvalg	Møtedato
--------	--------	----------

— **HØRINGSUTTALELSE - NOU 2014: 15 NORSK PELTSDYRHOLD -
BÆREKRAFTIG UTVIKLING ELLER STYRT AVVIKLING?**

Rådmannens innstilling

Vegårshei kommune støtter pelsdyrutvalgets flertall og går inn for en bærekraftig utvikling av næringen. Det har de senere årene trådt i kraft strengere holdkrav og næringen sjøl har tatt tak i velferdsutfordringer ved å innføre egen sertifiseringsordning. Samtidig støtter kommunen utvalgets fokus på tiltak som framover vil føre til bedre dyrevelferd.

Det kan stilles spørsmål ved om pelsdyrvelferden totalt sett vil bli bedre med en avvikling av pelsdyrhold i Norge. En nasjonal avvikling vil, etter vår vurdering, med meget stor sannsynlighet føre til at andre land overtar den norske produksjonsandelen. Dersom vi som nasjon ønsker å påvirke og forbedre den globale velferden for pelsdyr, bør vi i stedet for nasjonal avvikling, satse på en bærekraftig utvikling av næringen.

Dersom Stortinget innfører en lovbestemmelse om at pelsdyrhold skal avvikles og forbys i Norge, forventer Vegårshei kommune at det innføres økonomiske kompensasjonsordninger som imøtekommer erstatningsplikten etter Grunnloven og den europeiske menneskerettskonvensjonen.

Vi merker oss utvalgets vurdering av de antatt manglende juridiske mulighetene for importforbud av pelsprodukter. Et eventuelt norsk forbud mot hold av pelsdyr vil trolig ikke kunne føre til at vi samtidig kan forby import og omsetning av skinnprodukter. Dette p.g.a. EØS-avtalen. Dermed er det grunn til å stille spørsmål om virkningen på den globale velferden til pelsdyr ved et eventuelt norsk holdforbud.

Vegårshei kommune oppfordrer regjeringen til å legge til rette for en bærekraftig norsk pelsdyrnæring hvor velferdsforholdene framstår som ledende i internasjonal sammenheng.

Saksprotokoll i Kommunestyre - 21.04.2015

Gerd Nerdalen bad om å få vurdert sin habilitet i saken.

Rådmannen informerte om forvaltningsreglene for habilitet, men sa samtidig at dette var en høringssak, NOU, og at det derfor ikke var opplagt hvorvidt Gerd Nerdalen var habil eller inhabil i saken.

Votering om habilitet: Enstemmig
Gerd Nerdalen ble erklært habil til å behandle saken.

Landbruksrådgiver Hans Magnus Sætra redegjorde for saken.

Votering: Enstemmig

Kommunestyrets vedtak i PS 30/15 – 21.04.2015

Vegårshei kommune støtter pelsdyrutvalgets flertall og går inn for en bærekraftig utvikling av næringen. Det har de senere årene trådt i kraft strengere holdkrav og næringen sjøl har tatt tak i velferdsutfordringer ved å innføre egen sertifiseringsordning. Samtidig støtter kommunen utvalgets fokus på tiltak som framover vil føre til bedre dyrevelferd.

Det kan stilles spørsmål ved om pelsdyrvelferden totalt sett vil bli bedre med en avvikling av pelsdyrhold i Norge. En nasjonal avvikling vil, etter vår vurdering, med meget stor sannsynlighet føre til at andre land overtar den norske produksjonsandelen. Dersom vi som nasjon ønsker å påvirke og forbedre den globale velferden for pelsdyr, bør vi i stedet for nasjonal avvikling, satse på en bærekraftig utvikling av næringen.

Dersom Stortinget innfører en lovbestemmelse om at pelsdyrhold skal avvikles og forbys i Norge, forventer Vegårshei kommune at det innføres økonomiske kompensasjonsordninger som imøtekommer erstatningsplikten etter Grunnloven og den europeiske menneskerettskonvensjonen.

Vi merker oss utvalgets vurdering av de antatt manglende juridiske mulighetene for importforbud av pelsprodukter. Et eventuelt norsk forbud mot hold av pelsdyr vil trolig ikke kunne føre til at vi samtidig kan forby import og omsetning av skinnprodukter. Dette p.g.a. EØS-avtalen. Dermed er det grunn til å stille spørsmål om virkningen på den globale velferden til pelsdyr ved et eventuelt norsk holdforbud.

Vegårshei kommune oppfordrer regjeringen til å legge til rette for en bærekraftig norsk pelsdyrnæring hvor velferdsforholdene framstår som ledende i internasjonal sammenheng.

Vedlegg:

NOU 2014:15 Norsk pelsdyrhold, bærekraftig utvikling eller styrt avvikling?

Saksopplysninger:

Bakgrunnen for høringen er at regjeringen Stoltenberg II i 2013 oppnevnte et offentlig utvalg som skulle gjennomgå pelsdyrnæringen. Formålet var å bidra til forutsigbarhet om framtidige rammevilkår for pelsdyrnæringen. Utvalgets hovedmandat har vært å vurdere to hovedalternativer for pelsdyrnæringens framtid i Norge:

- a) Bærekraftig utvikling
- b) Styrt avvikling

Det konkrete mandatet til utvalget:

Formålet med utvalgets utredning skal være å bidra til forutsigbarhet om fremtidige rammevilkår for pelsdyrnæringen. Den globale pelsdyrproduksjonen har økt betydelig de siste ti årene. Den norske pelsdyrproduksjonen utgjør om lag 1 pst. av den globale produksjonen av minkskinn og om lag 4 pst. av den globale produksjonen av reveskinn. Det er om lag 270 bruk med pelsdyr i Norge.

Samlet sysselsetting i primærproduksjon, fôrproduksjon, organisasjoner og tilgrensende næringer er av NILF anslått til 300 årsverk. I 2012 var omsetningsverdien av norske skinn på vel 400 millioner kroner. Den norske pelsdyrnæringen er under gjeldende rammevilkår en livskraftig, lønnsom og internasjonalt konkurransedyktig distriktsnæring. Den årlige verdiskapingen er drøyt 200 millioner kroner. Pelsdyrnæringen er omstridt, og det er en debatt om dens etiske berettigelse. Noen land er i gang med prosesser for helt eller delvis å avvikle pelsdyrhold.

Det foreligger to hovedalternativer for pelsdyrnæringens fremtid i Norge:

- a. Bærekraftig utvikling
- b. Styrt avvikling

Utvalget skal:

- Beskrive utviklingstrekk for pelsdyrnæringen internasjonalt, herunder
  - sammenstille ny og internasjonal forskning og kunnskap som er relevant for oppdraget. Utvalget avgjør selv hvordan dette skal avgrenses i tid
- Sammenstille rammevilkår for pelsdyrnæringen internasjonalt og i relevant grad sammenligne med rammevilkårene for norsk pelsdyrnæring
- Drøfte og vurdere etiske spørsmål rundt pelsdyrhold
- Utvalget skal utrede og drøfte de to hovedalternativene for pelsdyrnæringens fremtid i Norge; bærekraftig utvikling og styrt avvikling
- For alternativet med bærekraftig utvikling,
  - vurdere og foreslå tiltak som kan opprettholde eller styrke pelsdyrnæringens konkurransekraft i internasjonale markeder,
  - vurdere og foreslå tiltak som kan styrke næringens legitimitet uten å svekke dens konkurransekraft, og
  - vurdere og evt. foreslå tiltak for å redusere risiko for uheldige virkninger av pelsdyrnæringen på naturmangfoldet
- For alternativet med styrt avvikling,
  - vurdere muligheten for omstilling til annen landbruksproduksjon basert på gårdsbrukets ressurser,
  - vurdere lovgrunnlaget for og evt. foreslå lovmessige tiltak for en styrt avvikling av næringen,
  - vurdere og evt. foreslå økonomisk kompensasjon til pelsdyroppdrettere som avvikler pelsdyrhold,
  - vurdere om innførsel og omsetning av pelsprodukter bør forbys dersom pelsdyrnæringen avvikles i Norge, og
  - vurdere og evt. foreslå tiltak for å redusere risiko for uheldige virkninger av rømt pelsdyr på naturmangfoldet

Økonomiske, administrative og andre vesentlige konsekvenser av forslag til tiltak og virkemidler skal utredes i samsvar med utredningsinstruksen. Utvalget skal levere sin innstilling innen 15. desember 2014. Landbruks- og matdepartementet vil i samarbeid med Miljøverndepartementet ivareta sekretariatsfunksjonene for utvalget.

Konsekvenser i forhold til kommuneplanen:

Kommuneplanens samfunnsdel 2014 – 2025 omtaler landbruket i kommunen og den formulerer et mål om bl.a. å snu nedgangen i antall aktive husdyrprodusenter. Dersom pelsdyrhold blir forbudt vil dette ha direkte konsekvenser for to oppdretterne vi i dag har i kommunen og et forbud vil naturligvis heller ikke bidra til økt framtidig næringsaktivitet.

Landbruksrådgiver anser det som meget utfordrende å omstille eksisterende produksjon, dersom det blir innført et pelsdyrforbud. Eksisterende produksjon har gjennom årene blitt utviklet ut fra oppdretternes egne driftsforhold, eksempelvis faglig interesse, arealgrunnlag og tilgang til spredeareal. En omstilling til grovfôrbasert produksjon krever arealer og lønnsomheten er stabilt noe dårligere enn pelsproduksjonen har vært de senere årene. En overgang til kraftfôrkrevende husdyrproduksjoner vil også være utfordrende, fordi hevede konsesjonsgrenser bl.a. har bidratt til en utfordrende markedssituasjon med reduserte priser.

Det mest sannsynlige ved et eventuelt pelsdyrforbud vil være nedlegging uten omstilling til annen landbruksbasert næring. For landbruket i Vegårshei vil derfor alternativet med avvikling av pelsdyrhold ha en negativ virkning sett i sammenheng med kommunale målsettinger innen landbruket.

Vurderinger av dyrevelferd

Det er dyreeier som skal sikre at dyrevelferden skal være innenfor kravene. Dette gjelder bl.a. riktig utforming av bur, riktig fôrmengder, forebygging av sykdom m.m. Mattilsynet har det overordnede ansvaret og fører tilsyn. På bakgrunn av avvik kan tilsynet fatte vedtak for å bringe forholdene i tråd med regelverket.

Landbruksrådgivers inntrykk er at pelsdyrnæringen generelt er åpne og ønsker at samfunnet skal få økt kunnskap om produksjonsforholdene. Næringen har vært tydelige på at de ønsker virkningsfulle reaksjoner ved brudd på reglene om dyrevelferd. Media har i stor grad vært tabloide og slått opp negative enkeltsaker. Dette har dessverre bidratt til et generaliserende bilde som landbruksrådgiver anser som lite representativt for næringen. Forbedring av dyrevelferden er et kontinuerlig arbeid som myndigheter og næringen har fokus på. Reaksjonsformene mot useriøse aktører i næringen bør styrkes i regelverket i stedet for å innføre et forbud som kollektivt vil ramme hele næringen.

Miljømessige konsekvenser:

På grunn av aktivister og naturskader har det rømt mink og rev fra pelsdyranlegg. Rømt mink og rev blir vurdert som en stor trussel mot arter og har uønsket effekt på økosystem og biologisk mangfold.

Landbruksrådgiver er enig i at deler av naturmangfoldet blir utfordret ved rømming. Oversikten fra Norsk Pelsdyrslag (NPA) i utredningen viser at årsaken til rømmingene i all hovedsak er knyttet til ulovlige handlinger begått av aktivister. En avvikling av pelsdyrhold vil redusere faren for rømminger, men landbruksrådgiver vil understreke at en bør være forsiktig med å vektlegge dette momentet i for stor grad, fordi selve årsaken ofte skyldes ulovlige handlinger.

Pelsdyrfôr baserer seg på biprodukter fra slakterier innen husdyr, oppdrettsfisk og fiskeri. På denne måten utnytter pelsdyrene biproduktene på en verdifull måte. Landbruksrådgiver ser det som sannsynlig at avfallet også kan brukes til såpeproduksjon eller fyres opp i brenselanlegg. Men ved at biproduktene benyttes som fôr bidrar til en mer direkte økonomisk verdiskaping.

Likestillingsmessige konsekvenser:

Ikke aktuell problemstilling.

Konsekvenser for barn/unge:

Ikke aktuell problemstilling.

Beredskapsmessige konsekvenser:

Ikke aktuell problemstilling.

Konsekvenser for folkehelse:

Ikke aktuell problemstilling.

Økonomiske konsekvenser:

For kommunen vil en avvikling ikke ha store direkte økonomiske konsekvenser. Men for pelsdyroppdretterne vil et eventuelt forbud naturligvis få betydelig virkning ved at de må legge ned produksjonen. På kort sikt kan dette kompenseres ved statlige avviklings- og overgangsordninger. På lang sikt anser landbruksrådgiver det imidlertid som utfordrende å erstatte den økonomiske verdiskapingen som pelsdyrnæringen i dag representerer.

Rådmannens vurdering:

Rådmannen ser at denne saken har et betydelig politisk aspekt. Effekten av en eventuell avvikling vil være negativ for det næringsmessige mangfoldet som er i vår kommune og for flere distriktskommuner. Det stilles i dag en rekke dyrevelferdskrav til norsk pelsdyrhold. Samtidig må det fortsatt være et kontinuerlig fokus på forbedringer i dyrevelferden. Dette ut fra hensynet til både dyrenes egenverdi, men også ut fra etiske standarder som bidrar til legitimitet i samfunnet.

Rådmannen anbefaler at kommunestyret vedtar høringsuttalelsen.

Hans Magnus Sætra
Landbruksrådgiver i Vegårshei og
Tvedestrand